

#10 Kramers-Kronigove relacije

I Analitička svojstva odzivnih funkcija

II Primjena Kramers-Kronigovih relacija

predavanja 20**

Karakteristični eksperimentalni rezultati

Drudeov model za vodljive elektrone

Infracrveno-aktivni fononski modovi

Unutaratomske dipolne prijelazi

Jednoelektronska međuvrpčana pobuđenja

Kolektivna međuvrpčana pobuđenja

Transverzalno pravilo suma

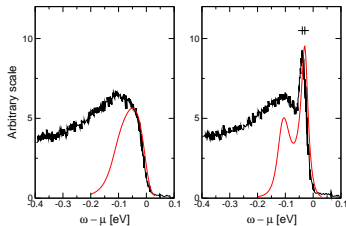
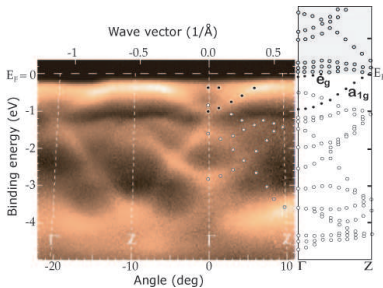
Motivacija I i II

što je zajedničko odzivnim funkcijama u elektrodinamici kontinuuma i raznim vlastitim energijama u mikroskopskoj fizici čvrstog stanja?

- ARPES (kutno razlučiva fotoemisija elektrona; $\hbar\omega = 22$ eV)

$$(-)\mathcal{G}_2(\mathbf{p}, \omega) = \frac{(-)\Sigma_2(\mathbf{p}, \omega)}{[\omega - \varepsilon(\mathbf{p}) - \Sigma_1(\mathbf{p}, \omega)]^2 + [\Sigma_2(\mathbf{p}, \omega)]^2}$$

- fitanje eksperimentalnih rezultata - suglasno s K-K relacijama

Analitička svojstva odzivnih funkcija

- analitička svojstva odzivnih funkcija u FČS

(i) $\alpha(z)$ je analitička funkcija za $\text{Im } z \geq 0$

(ii) $\alpha(z)/z$ opada brže od $|z|^{-1}$ za $|z| \rightarrow \infty$

(iii) $\alpha_1(z) = \alpha_1(-z)$ i $\alpha_2(z) = -\alpha_2(-z)$

- niskofrekventni dio u dielektričnoj susceptibilnosti

$$4\pi\chi(\omega) \approx \frac{-\Omega_{pl}^2}{\omega(\omega + i\Gamma_1)} + \frac{-\omega_p^2}{\omega^2 + i\gamma\omega - \omega_{TO}^2} + \dots$$

- doprinos optičkih fonona? (✓)

$$4\pi\chi^f(z) = -\omega_p^2/[z^2 + i\gamma z - \omega_{TO}^2]$$

- doprinos vodljivih elektrona? (✗)

$$4\pi\chi^{el}(z) = -\Omega_{pl}^2/[z(z + i\Gamma_1)]$$

Nelokalnost u vremenu

izotropni homogeni sustavi s lokalnom vezom u \mathbf{x}

- susceptibilnost [$\chi_{\alpha\beta}(\mathbf{x}, t; \mathbf{x}', t') \approx \delta_{\alpha,\beta} \delta(\mathbf{x} - \mathbf{x}') \chi(\mathbf{x}, t - t')$]

$$\mathbf{P}(\mathbf{x}, t) = \int_{-\infty}^{\infty} d\tau \chi(\mathbf{x}, \tau) \mathbf{E}(\mathbf{x}, t - \tau)$$

- dielektrični pomak [$\chi(\mathbf{x}, \tau) \approx \chi(\tau)$; $\chi(\mathbf{k}, \tau) = (-1/k^2) \tilde{\chi}(\mathbf{k}, \tau)$]

$$\mathbf{D}(\mathbf{x}, t) = \mathbf{E}(\mathbf{x}, t) + 4\pi \int_{-\infty}^{\infty} d\tau \chi(\mathbf{x}, \tau) \mathbf{E}(\mathbf{x}, t - \tau)$$

- realnost dielektričnog pomaka

$$\mathbf{D}(\mathbf{x}, t) = \int (d\omega/2\pi) e^{-i\omega t} \mathbf{D}(\mathbf{x}, \omega) \rightarrow \mathbf{D}^*(\mathbf{x}, \omega) = \mathbf{D}(\mathbf{x}, -\omega)$$

Nelokalnost u vremenu

primjer: ionski izolatori

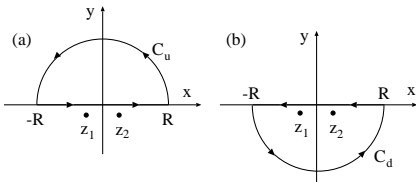
- dielektrična susceptibilnost $[\nu_0^2 = \omega_{\text{TO}}^2 - (\gamma/2)^2]$

$$\chi(\tau) = \int (d\omega/2\pi) e^{-i\omega\tau} \chi(\omega), \quad 4\pi\chi(\omega) = \frac{\omega_p^2}{\omega_{\text{TO}}^2 - \omega^2 - i\gamma\omega}$$

- integracija za $\tau < 0$ daje 0; nultočke su: $z_{1,2} = \mp\nu_0 - i\gamma/2$

- za $\tau > 0$

$$4\pi\chi(\tau) = \frac{1}{2\pi} \oint_{C_d} dz \frac{\omega_p^2}{(z - z_1)(z - z_2)} e^{-iz\tau} = \omega_p^2 e^{-\gamma\tau/2} \frac{\sin \nu_0\tau}{\nu_0} \theta(\tau)$$

Nelokalnost u vremenu

primjer: ionski izolatori → rješenje

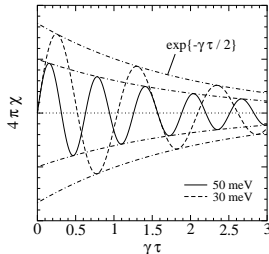
- inducirana polarizacija

$$\mathbf{P}(\mathbf{x}, t) = \int d\tau \chi(\tau) \mathbf{E}(\mathbf{x}, t - \tau)$$

- kauzalnost: posljedica $[\mathbf{P}(\mathbf{x}, t)]$ slijedi uzrok $[\mathbf{E}(\mathbf{x}, t - \tau)] \Rightarrow \theta(\tau)$

$$4\pi\chi(\tau) = \omega_p^2 e^{-\gamma\tau/2} (\sin \nu_0\tau/\nu_0)\theta(\tau)$$

- nelokalnost u vremenu: $\Rightarrow \exp\{-\gamma\tau/2\}$ [$\hbar\nu_0 = 50, 30$ meV, $\hbar\gamma = 5$ meV]

Struktura dielektričnog pomaka

na koji se način realnost polja $\mathbf{E}(\mathbf{x}, t)$ i $\mathbf{D}(\mathbf{x}, t)$ te analitička svojstva funkcije $4\pi\chi(\tau)$ odražavaju na strukturu polja $\mathbf{D}(\mathbf{x}, t)$?

- električno polje

$$\mathbf{E}(\mathbf{x}, t) = \mathbf{E}_0(\mathbf{x}) \cos \omega t \equiv \mathbf{E}(\mathbf{x}, \omega) e^{-i\omega t} + \mathbf{E}(\mathbf{x}, -\omega) e^{i\omega t}$$

- dielektrična funkcija [$\varepsilon(\omega) = 1 + 4\pi\chi(\omega)$]

$$\varepsilon_1(\omega) = \varepsilon_1(-\omega), \quad \varepsilon_2(\omega) = -\varepsilon_2(-\omega)$$

- dielektrični pomak [$\varepsilon(-\omega) = \varepsilon^*(\omega)$]

$$\mathbf{D}(\mathbf{x}, t) = (1/2)\mathbf{E}_0(\mathbf{x}) [\varepsilon(\omega) e^{-i\omega t} + \varepsilon^*(\omega) e^{i\omega t}]$$

$$= \frac{1}{2}\mathbf{E}_0(\mathbf{x}) \left\{ \frac{1}{2} [\varepsilon + \varepsilon^*] (e^{-i\omega t} + e^{i\omega t}) + \frac{1}{2} [\varepsilon - \varepsilon^*] (e^{-i\omega t} - e^{i\omega t}) \right\}$$

$$= \mathbf{E}_0(\mathbf{x}) [\varepsilon_1(\omega) \cos \omega t + \varepsilon_2(\omega) \sin \omega t]$$

- doprinos u fazi uz $\varepsilon_1(\omega)$
- pomak u fazi za $\pi/2$ uz $\varepsilon_2(\omega)$ (apsorpcije energije u mediju)

Kramers-Kronigove relacije

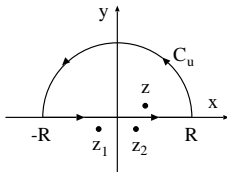
promatramo odzivnu funkciju $\alpha(z)$

- Cauchyjev teorem

$$\alpha(z) = \frac{1}{2\pi i} \oint_{C_u} dz' \frac{\alpha(z')}{z' - z}$$

- za $z \rightarrow \omega + i\eta$ daje

$$\alpha(\omega) = \frac{1}{2\pi i} \int_{-\infty}^{\infty} d\omega' \frac{\alpha(\omega')}{\omega' - \omega - i\eta}$$

Kramers-Kronigove relacije

standardne transformacije

- koristimo identitet

$$1/[\omega' - \omega - i\eta] = \mathcal{P}(1/[\omega' - \omega]) + \pi i \delta(\omega' - \omega)$$

- rezultat $[\alpha_1(\omega) = \alpha_1(-\omega) \text{ i } \alpha_2(\omega) = -\alpha_2(-\omega)]$

$$\alpha_1(\omega) + i\alpha_2(\omega) = \frac{1}{\pi i} \mathcal{P} \int_{-\infty}^{\infty} d\omega' \frac{[\alpha_1(\omega') + i\alpha_2(\omega')]}{\omega' - \omega}$$

- standardna simetrizirana forma

$$\alpha_1(\omega) = \frac{2}{\pi} \mathcal{P} \int_0^{\infty} d\omega' \frac{\omega' \alpha_2(\omega')}{\omega'^2 - \omega^2}$$

$$\alpha_2(\omega) = -\frac{2}{\pi} \mathcal{P} \int_0^{\infty} d\omega' \frac{\omega \alpha_1(\omega')}{\omega'^2 - \omega^2}$$

Kramers-Kronigove relacije u vodičima

na koji način možemo prilagoditi Drudeovu susceptibilnost?

- analitička forma ukupne susceptibilnosti u vodičima

$$\alpha(z) = 4\pi\chi(z) - \frac{4\pi i\sigma^{\text{dc}}}{z} \rightarrow \alpha^{\text{el}}(z) = \frac{-i\Omega_{pl}^2}{\Gamma_1(z + i\Gamma_1)}$$

- Kramers-Kronigove relacije

$$\begin{aligned}\chi_1(\omega) &= \frac{2}{\pi} \mathcal{P} \int_0^\infty d\omega' \frac{\omega' \chi_2(\omega')}{\omega'^2 - \omega^2} \\ \chi_2(\omega) &= \frac{\sigma^{\text{dc}}}{\omega} - \frac{2}{\pi} \mathcal{P} \int_0^\infty d\omega' \frac{\omega \chi_1(\omega')}{\omega'^2 - \omega^2}\end{aligned}$$

Transverzalno pravilo suma u izolatorima

dielektrična funkcija u području $\omega \gg \omega_{TO}$

- aproksimativni izraz

$$\varepsilon_1(\omega) = 1 + 4\pi\chi_1(\omega) \approx 1 - \frac{\omega_p^2}{\omega^2}, \quad \varepsilon_2(\omega) \approx 0$$

- Kramers-Kronigova relacija I

$$\varepsilon_1(\omega) = 1 + 4\pi\chi_1(\omega) = 1 - 8 \int_0^\infty d\omega' \frac{\omega' \chi_2(\omega')}{\omega^2} = 1 - \frac{\omega_p^2}{\omega^2}$$

- rezultat [$\chi_2(\omega) = \sigma_1(\omega)/\omega$]

$$8 \int_0^\infty d\omega \omega \chi_2^f(\omega) = 8 \int_0^\infty d\omega \sigma_1^f(\omega) = \omega_p^2$$

Transverzalno pravilo suma u vodičima

- vodiči s dvije vrpce

$$\varepsilon(\omega) = 1 + (4\pi i/\omega)\sigma^{\text{intra}}(\omega) + 4\pi\chi^{\text{inter}}(\omega)$$

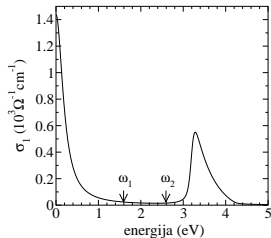
- unutarvrpečano pravilo suma

$$8 \int_0^\infty d\omega \sigma_1^{\text{intra}}(\omega) = \Omega_{\text{intra},\alpha}^2 = \Omega_{pl}^2$$

- Kramers-Kronigova relacija I

$$\varepsilon_1(\omega) \approx 1 + \frac{2}{\pi} \int_{\omega_2}^\infty d\omega' \frac{\varepsilon_2(\omega')}{\omega'} - \frac{2}{\pi\omega^2} \int_0^{\omega_1} d\omega' \omega' \varepsilon_2(\omega')$$

$$\varepsilon_1(\omega) \approx \varepsilon_\infty - \frac{\Omega_{pl}^2}{\omega^2}$$

Dielektrične konstante u izolatorima

dielektrične konstante u Lyddane-Sachs-Tellerovoj relaciji

- izolatori s međuvrščanim pobuđenjima

$$\varepsilon(\omega) = 1 + 4\pi\chi^f(\omega) + 4\pi\chi^{\text{inter}}(\omega)$$

- viskofrekventna dielektrična konstanta [$\omega_{\text{TO}} \ll \omega \ll \omega_2$]

$$\varepsilon_{\infty} \approx 1 + 8 \int_{\omega_2}^{\infty} d\omega' \frac{\chi_2^{\text{inter}}(\omega')}{\omega'}$$

- $\omega = 0$ dielektrična konstanta [$\omega \ll \omega_{\text{TO}}$]

$$\varepsilon_0 = \varepsilon_1(0) \approx 1 + 8 \int_0^{\infty} d\omega' \frac{\chi_2(\omega')}{\omega'} = \varepsilon_{\infty} + \varepsilon_{\infty} \frac{\omega_{\text{LO}}^2 - \omega_{\text{TO}}^2}{\omega_{\text{TO}}^2}$$

- Lyddane-Sachs-Tellerova relacija?

Nultočke dielektrične funkcije

kako su vezane nultočke od $\epsilon(\omega)$ s frekvencijama Ω_i^2 iz pravila suma?

- primjer: $\omega_{pl} \approx \Omega_{pl} / \sqrt{\epsilon_\infty}$
- na koji način utječu energije gušenja na oblik funkcije $\epsilon(\omega)$?
- a na koji način broj nositelja naboja $n_{\alpha\alpha}^*$?

